

บทคัดย่อ

การประเมินความฉลาดทางสุขภาพในการใช้สื่อออนไลน์ เป็นวิธีหนึ่งในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม แต่ปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือวัดความฉลาดทางสุขภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ การวิจัยนี้ จึงมุ่งพัฒนาเครื่องมือทดสอบความฉลาดทางสุขภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์เพื่อประโยชน์ในการจัดการกับปัญหา

การพัฒนาเครื่องมือมี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ทบทวนองค์ความรู้และสร้างกรอบการพัฒนาเครื่องมือ 2) กำหนดโครงสร้างของแบบวัดและสร้างข้อคำถาม 3) การพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4) การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ 5) การจำแนกระดับความฉลาดทางสุขภาพ และ 6) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความฉลาดทางสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 357 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบจัดกลุ่ม (Cluster sampling) เลือกละ 3 คณะจาก 6 คณะ และสุ่มเลือกสาขาโดยคำนึงถึงความสะดวก ผลการพัฒนาเครื่องมือ ได้แบบวัดความฉลาดทางสุขภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ 1 ด้าน ส่วนการวัดทักษะ 5 ด้านเป็นแบบวัดความคิดเห็นเชิงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจตามแนวคิดของ Nutbeam ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดด้านความรู้ความเข้าใจ มีความยากง่ายในระดับเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ จำนวน 7 ข้อ และง่ายมาก 3 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ ($D = .2-1$) ทุกข้อ จึงควรนำไปปรับปรุงบางข้อถ้ามีโอกาส

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการสื่อสารสุขภาพ ด้านการตัดสินใจเพื่อสุขภาพ ด้านการจัดการตนเอง และด้านการรู้เท่าทันสื่อ ระหว่างกลุ่มสูง (ระดับปริญญาตรี) และ กลุ่มต่ำ (ระดับพื้นฐาน) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.000 ทุกด้าน จึงสามารถนำมาใช้ได้

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง พบว่ามีค่าความเที่ยงระดับสูง คือ ค่า KR 20 มีค่าตั้งแต่ .7 ขึ้นไป จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ($KR 20 = .816$) ด้านการสื่อสารสุขภาพ ($KR 20 = .766$) ด้านการจัดการตนเอง ($KR 20 = .765$) และด้านการรู้เท่าทันสื่อ ($KR 20 = .761$) สามารถนำไปใช้ได้ ส่วน ด้านการตัดสินใจเพื่อสุขภาพ ($KR 20 = .617$) มีค่าความเที่ยงระดับปานกลาง ควรปรับปรุงบางข้อคำถามเมื่อมีโอกาส

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างรายองค์ประกอบกับคะแนนรวมความฉลาดทางสุขภาพ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ทุกองค์ประกอบ

ดังนั้น แบบวัดความฉลาดทางสุขภาพเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์ฉบับนี้ จึงเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นได้ และมีความเหมาะสมกับการใช้งานในกลุ่มนักศึกษาในบริบทของประเทศไทย